

การศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลน ศึกษากรณีป่าชายเลนบ้านเปรี๊ดใน ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

- 1 เพื่อศึกษาความหมายและรูปแบบในเชิงวิชาการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 2 เพื่อศึกษาระบบนิเวศ พันธุ์ไม้ และสัตว์ต่างๆ ในป่าชายเลน
- 3 เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน
- 4 เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลน
- 5 เพื่อศึกษาผลดี-ผลเสียของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลน
- 6 เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนของประเทศ

ขอบเขตการศึกษา โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ในเชิงวิชาการและการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว และประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณ และหรือผู้ที่มีส่วนในการป้องกันรักษาอนุรักษ์ ป่าชายเลนบ้านเปรี๊ดใน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนบ้านเปรี๊ดใน โดยผู้ทำการศึกษาได้ศึกษากรณีป่าชายเลนบ้านเปรี๊ดใน เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่า ชุมชนนี้เป็นตัวอย่างของความเข้มแข็งของการร่วมมือ ร่วมใจในการปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนของตนอย่างเข้มแข็ง มีคุณภาพสูงมาก

ผลการศึกษา มีดังนี้

การอนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน บ้านเปรี๊ดใน ความดำรงอยู่ของธรรมชาติป่าชายเลนของบ้านเปรี๊ดใน ยังมีความสมบูรณ์เป็นอย่างมาก ด้วยสืบเนื่องมาจากเป็นชุมชนที่ตั้งใกล้บริเวณฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย จังหวัดตราด มีทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำ ตลอดจนความเข้มแข็งของชุมชน ชุมชนได้มีการรวมกลุ่มของคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนให้การสนับสนุนในการปลูกป่าและห้ามชาวบ้านในชุมชนไม่ให้ใช้ไม้จากพื้นที่ป่าชายเลน ในปี 2541 ได้มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลนบ้านเปรี๊ดใน โดยให้ทุกครัวเรือนมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นสมาชิกของกลุ่มอนุรักษ์ทั้งหมด แบ่งกันดูแลพื้นที่ เป็นโซนพื้นที่ป่าชายเลน โซนละประมาณ 20 ครัวเรือน สมาชิกในชุมชนมาร่วมกิจกรรมกัน มีการสร้างสะพานเป็นทางเดินให้นักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาธรรมชาติของป่าชายเลน และผู้นำกลุ่มที่จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้นักท่องเที่ยวและนักเรียนนักศึกษาเข้ามาศึกษาระบบนิเวศของป่าชายเลนด้วย และจัดตั้งสหกรณ์แปรรูปอาหารโดยทดลองทำปูแสมใส่ตระกร้า จำหน่ายในพื้นที่ด้วย นอกจากนี้ยังได้จัดทำ โฮมสเตย์ ไว้บริการนักท่องเที่ยว

ที่ต้องการจะมาพักกับชาวบ้าน เพื่อศึกษาระบบนิเวศของป่าชายเลนวิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน
สามารถที่จะลงไปจับปลาจับปูกับชาวบ้านได้

ชุมชนอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านเปรี๊ตโน เป็นตัวอย่างหนึ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความ
เข้มแข็งขององค์กรชุมชน ที่รวมตัวกันเพื่อต่อสู้และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ
ของชุมชนที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤต ตลอดจนการพึ่งตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อไปใน
อนาคตเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าชุมชนอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านเปรี๊ตโน จะเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีแกนนำของ
ชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในเชิงอนุรักษ์ และพัฒนา มีชาวบ้านที่มีพลังแห่งความสามัคคี แต่ก็
ต้องยอมรับว่าชุมชนอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านเปรี๊ตโนยังเป็นชุมชนขนาดเล็ก ซึ่งยังต้องการการ
สนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งทางด้านงบประมาณและความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาป่าชายเลนและ
ธรรมชาติสภาพแวดล้อมให้คงอยู่อย่างสมบูรณ์ ชุมชนอนุรักษ์ป่าชายเลนควรดำเนินการดังนี้

1. เร่งการปลูกขยายพันธุ์ไม้ป่าชายเลน ให้มีปริมาณมากขึ้นเพื่อป้องกันการกระทบ
ของคลื่นทะเล ซึ่งในปัจจุบันแกนนำของชุมชน(ผู้ใหญ่บ้าน คุณสมพงษ์ อินทสุวรรณ) ได้เร่ง
ดำเนินการอยู่ โดยนำไม้ไผ่มาปักเป็นแนวชายป่าชายเลนเอายางล้อยรถยนต์เก่าที่ไม่ใช้แล้วสวมใส่
โดยใช้ไม้ไผ่เป็นแกนกลางอีกครั้ง เพื่อป้องกันคลื่นทะเลได้ นับเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ดีมาก
2. ควรลดการการบริโภครถที่มากเกินไป และการลดของเสีย จะช่วยลดค่าใช้จ่าย
ในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยว
3. ควรรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม มี
ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ
ชุมชนได้ด้วย
4. ให้มีการตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ
และเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว และจะช่วย
ยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย
5. ควรให้มีการจัดทำแผนชุมชนร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษร จัดพิมพ์เป็นเอกสาร
แล้วแจกเผยแพร่ให้สมาชิกครัวเรือนรับทราบร่วมกัน และช่วยกันปฏิบัติตาม